

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1821/2020
23.09.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Енике Вег адвокат из ..., против туженог ЈП „Службени гласник“ Београд, кога заступа Миљан Милић адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 138/20 од 10.02.2020. године, у седници већа одржаној 23.09.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог и потврђује пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 138/20 од 10.02.2020. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 1096/2018 од 19.09.2019. године, ставом првим изреке, тужбени захтев тужиље је делимично усвојен. Ставом другим изреке поништено је као незаконито решење туженог број ... . -... од 29.03.2018. године којим се тужили отказује уговор о раду број ...-...-... од 17.10.2010. године са припадајућим анексима број ...-.../.../... од 19.11.2012. године, број ...-...-.../... од 30.05.2013. године и број ...-.../.../... од 01.02.2018. године и обавезан је тужени да тужиљу врати на рад на послове који одговарају врсти и степену њене стручне спреме и радног искуства, те да пријави тужиљу код надлежних органа Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање. Ставом трећим изреке, одбијен је део тужбеног захтева тужиље којим је тажила да се врати на рад почев од дана престанка радног односа те да је тужени пријави код надлежних органа Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање од дана престанка радног односа па до повратка на рад. Ставом четвртим изреке обавезан је тужени да тужили накнади трошкове поступка у износу од 97.500,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 138/20 од 10.02.2020. године, жалба туженог је одбијена а пресуда Основног суда у Новом Саду П1 1096/2018 од 19.09.2019. године у усвајајућем делу потврђена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужиља је поднела одговор на ревизију.

Одлучујући о изјављеној ревизији, у смислу одредбе члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14 и 87/18 – у даљем тексту: ЗПП) Врховни касациони суд је утврдио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

У правноснажно окончаном поступку утврђено је да је тужиља била у радном односу код туженог по основу закљученог уговора о раду на неодређено време од 17.12.2010. године где је обављала послове ... у Пословном центру ..., након чега је анексом уговора о раду од 01.02.2018. године тужиља премештена на радно место ... – ... у Пословном центру у ..., Одсек ... у Одељењу ... . Дана 14.03.2018. године тужени је донео Правилник о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији радних места у ЈП „Службени гласник“, којим је брисано радно место – ... у Пословном центру у ..., а након тога, дана 22.03.2018. године донета је Одлука о образовању Комисије о утврђивању броја, имена и презимена запослених који су вишак и која комисија ће утврдити број запослених за чијим радом је престала потреба услед технолошких, економских или организационих промена, а у складу са Правилником од 14.03.2018. године. Комисија је утврдила постојање 17 запослених који су вишак, а међу запосленима на радном месту која престају да постоје и које није могуће преместити на друго одговарајуће радно место, наведена је и тужиља, која је у том моменту обављала послове на радном месту ... – ... у Пословном центру у ... . Тужиљи је побијаним решењем од 29.03.2018. године престао радни однос услед потребе за радом због организационих промена код послодавца због укидања организационе јединице – Пословни центар у ... као и радног места запосленог, и истим решењем констатовано је да није било услова за примену мера из члана 155. став 1. тачка 5. Закона о раду. Такође, утврђено је да је тужени након што је тужиљи престао радни однос, односно у оквиру периода од три месеца, засновао радни однос са три лица, из разлога повећаног обима посла и то на радном месту ... .

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су поништили као незаконито решење којим је тужиљи отказан уговор о раду.

Врховни касациони суд сматра да се ревизијом туженог неосновано указује да је побијана одлука донета уз погрешну примену материјалног права.

Одредбом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду прописано је да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских или организационих

промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Одредбом члана 182. истог закона прописано је да ако откаже уговор о раду запосленом у случају члана 179. став 5. тачка 1. овог закона, послодавац не може на истим пословима да запосли друго лице у року од три месеца од дана престанка радног односа, осим у случају из члана 102. став 2. овог закона. Ако пре истека рока из става 1. овог члана настане потреба за обављањем истих послова, предност за закључивање уговора о раду има запослени коме је престао радни однос.

Одредбом члана 154. Закона о раду прописано је да је послодавац дужан да пре доношења програма у сарадњи са репрезентативним синдикатом код послодавца и Републичком организацијом надлежном за запошљавање, предузме одговарајуће мере за ново запошљавање вишка запослених.

Одредбом члана 155. став 1. тачка 5. Закона о раду прописано је да Програм решавања вишка запослених нарочито садржи мере за запошљавање: премештај на друге послове, рад код другог послодавца, преквалификација или доквалификација, непуно радно време али не краће од половине пуног радног времена и друге мере.

Наиме, тужилји је отказан уговор о раду због престанка потребе за њеним радом на основу члана 175. став 5. тачка 1. Закона о раду, чијом применом послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла. Закон о раду прописује само поступак који се у том случају примењује и одређује права која је послодавац дужан да обезбеди запосленима за чијим радом је престала потреба.

Да би отказ био законит потребно је да је за радом одређеног запосленог престала потреба у објективном смислу, што значи да је за обављањем послова на којим је запослени био распоређен престала потреба а послодавац није имао могућност да запосленог распореди на друге послове за које запослени има стручне квалификације и радне способности. Запослени има право да у ситуацији када дође до престанка потребе за његовим радом на одређеним пословима буде распоређен на друге послове за чије обављање послодавац и даље има потребу, а запослени стручну спрему и способности.

Међутим, како то правилно закључују нижестепени судови, тужена није могла донети решење о престанку радног односа тужилји применом одредбе члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, обзиром да је пре доношења решења тужена била у обавези да најпре покуша да тужилји обезбеди обављање других послова, што у конкретном случају није учинила иако је тужилја изразила жељу да остане да ради код туженог на било ком радном месту код туженог у ... .

Осим тога, непосредно након што је тужилји отказан уговор о раду односно у периоду од три месеца тужени је засновао радни однос са још три лица, а из разлога повећаног обима посла и то на радном месту – ..., а које послове је сходно својој стручној спремности и искуству могла обављати и тужилја.

Дакле, нема услова да се запослено лице огласи технолошким вишком ако је у време када је запослени таквим проглашен, постојала потреба за пословима за које то лице испуњава услове.

Код чињенице да код туженог није дошло до смањења обима посла већ напротив до повећања обима посла, обзиром на чињеницу да је непосредно након доношења решења о отказу о раду тужиљи, тужени запослио три лица, а за које послове је тужиља поседовала одговарајућу стручну спрему, и као дугогодишњи радник имала је предност приликом запошљавања, то није постојао основ за отказ уговора о раду због престанка потребе за радом, због чега је оспорено решење незаконито, а ревизијски наводи туженог о погрешној примени материјалног права неосновани.

Правна последица поништаја решења о отказу уговора о раду је и враћање на рад запосленог који је тужиља захтевала, па су правилно нижестепени судови применили материјално право и одлучили о овом захтеву тужиље и обавезали туженог да тужиљу врати на рад, сходно члану 191. став 1. Закона о раду.

Захтев тужиље за накнаду трошкова ревизијског поступка је одбијен, с обзиром да одговор на ревизију није обавезан ни нужан у поступку по ванредном правном леку, у смислу члана 154. ЗПП, због чега је одлучено као у ставу другом изреке, сходно члану 165. став 1. ЗПП.

На основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић